

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З**

**ГЕОГРАФІЇ ТУРИЗМУ: ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ;
ГЕОГРАФІЇ ТУРИЗМУ: ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО;
ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ: ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА;
ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ;
ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ: ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ;
ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ: ОРГАНІЗАЦІЯ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ;
ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ: ТУРОПЕРЕЙТИНГ;
ОРГАНІЗАЦІЇ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА;
ОРГАНІЗАЦІЇ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА;
МАРКЕТИНГУ У ТУРИЗМІ; МЕНЕДЖМЕНТУ У ТУРИЗМІ;
ТЕХНОЛОГІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

підготовки фахівців першого(бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 242 Туризм
галузі знань 24 Сфера обслуговування

Розробники програми:

Баженова С.Е., доктор історичних наук, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, старший науковий співробітник.

Матвейчук Л.О., доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Марусей Т.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Веселовська Т. Є., кандидат технічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Олійник О.С., кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Ковтуник І.І., кандидат географічних наук, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Опря Б.О., кандидат історичних наук, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Белінська К.О., кандидат технічних наук, асистент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Хоптяр А.Ю., кандидат історичних наук, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Карпова Т.М., директор товариства з обмеженою відповідальністю «Кам'янець-Подільське бюро подорожей та екскурсій».

Ухвалено на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол №7 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри

Стефанія БАЖЕНОВА

Затверджено радою з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти природничо-економічного факультету

Протокол №7 від 31 серпня 2021 року

Голова ради

Наталія КАЗАНІШЕНА

Затверджено вченою радою природничо-економічного факультету

Протокол №7 від 31 серпня 2021 року

Декан факультету

Іван СЕМЕНЕЦЬ

ПОГОДЖЕНО

Керівник

групи забезпечення освітньої програми

Тетяна МАРУСЕЙ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену складена для випускників спеціальності 242 Туризм, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета комплексного кваліфікаційного екзамену – визначення рівня сформованості у студентів-випускників загальних і спеціальних програмних компетентностей, визначених цією ОПП, які втілюються і відповідних результатах навчання:

ПРН 01 Знання передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності на межі предметних областей туризму та рекреації.

ПРН 02 Здатність розуміти і застосовувати на практиці теорії та методологію системи наук, які формують туризмологію.

ПРН 03 Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в сфері туризму.

ПРН 04 Знання закономірностей, принципів та механізмів функціонування туристичного ринку.

ПРН 05 Здатність оцінювати кон'юнктуру туристичного ринку, інтерпретувати результати дослідження та прогнозувати напрями розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері рекреації і туризму.

ПРН 06 Здатність здійснювати управління підприємством індустрії туризму та рекреації.

ПРН 07 Здатність розробляти та реалізовувати проекти в сфері рекреації, туризму, гостинності.

ПРН 08 Здатність розв'язувати науково-прикладні проблеми в сфері рекреації і туризму.

ПРН 11 Вільно володіти державною мовою і використовувати її в професійній діяльності.

ПРН 12 Практикувати використання іноземних (ної) мов (мови) у професійній діяльності.

ПРН 13 Діяти у полікультурному середовищі.

ПРН 14 Використовувати комунікативні навички і технології, ініціювати запровадження методів комунікативного менеджменту в практику.

ПРН 15 Відповідати вимогам спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в сфері туризму та рекреації.

ПРН 17 Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та методів прогнозування.

ПРН 19 Демонструвати здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися упродовж життя.

ПРН 20 Ініціювати інноваційні комплексні проекти, проявляти лідерство під час їх реалізації.

На комплексний кваліфікаційний екзамен винесені питання нормативних навчальних дисциплін професійної підготовки:

- Географія туризму: географія туризму;
- Географія туризму: туристичне країнознавство;
- Організація туризму: основи туризмознавства;
- Організація туризму: організація туристичних подорожей;
- Організація туризму: організація екскурсійної діяльності;
- Організація туризму: організація анімаційної діяльності;
- Організація туризму: туроперейтинг;
- Організація готельного господарства;
- Організація ресторанного господарства;
- Маркетинг у туризмі;
- Менеджмент у туризмі;
- Технологія туристичної діяльності.

Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік вступу	2018
Семестр вивчання	8
Кількість кредитів ЄКТС	1,5
Загальний обсяг годин	45
Самостійна та індивідуальна робота	45 годин
Форма підсумкового контролю	екзамен

Статус – підсумкова атестація.

Передумови

Атестація є завершальною ланкою практичної та теоретичної підготовки фахівця, встановленням відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам стандарту вищої освіти та освітньої програми. Здійснюється після успішного завершення навчання на бакалаврському рівні вищої освіти.

Географія туризму: географія туризму

Географія туризму як наукова дисципліна.

Підходи до визначення туризму та їх географічна інтерпретація: статистичний, функціональний, сутнісний (системний).

Туризм як соціо-еколого-економічна система та об'єкт дослідження географічної науки.

Методологія і методика географічних досліджень у туризмі.

Методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території.

Накопичення, упорядкування та аналіз географічної інформації для цілей туризму.

Географія туристичних потоків, доходів і витрат.

Туристський потік та його географічна характеристика.

Основні географічні закономірності функціонування туристських потоків.

Класифікація і географічна оцінка рекреаційних ресурсів.

Підходи до визначення туристичних та туристично-рекреаційних ресурсів.

Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристські враження.

Природно-географічні рекреаційні ресурси.

Географічна оцінка кліматичних ресурсів.

Різновиди кліматичних ресурсів.

Історико-культурні рекреаційні ресурси.

Сучасні види культурно-історичних ресурсів.

Географія найбільш атрактивних культурно-історичних ресурсів України.

Європейського туристичного регіону, світу.

Етнографічні рекреаційні ресурси.

Інфраструктурні рекреаційні ресурси.

Поняття «етнос».

Етнос як соціально-економічний організм.

Рекреаційне природокористування й охорона природи.

Рекреаційний вплив на природне середовище, його охорона та оптимальне використання у зв'язку з розвитком масового відпочинку і туризму.

Задачі охорони природного середовища.

Географія рекреаційних видів туризму.

Географічна характеристика купально-пляжного туризму.

Інфраструктура купально-пляжного туризму.

Географія активних видів туризму.

Географічна характеристика гірськолижного туризму.

Історія, види та інфраструктура гірськолижного туризму.

Географія екологічного туризму.

Географічна характеристика міського туризму.

Міста як туристичні центри, їх функції та типи.

Географія пізнавально-культурно-розважального туризму.

Географічна характеристика культурно-пізнавального (екскурсійного) туризму.

Види культурно-пізнавального туризму.

Географія релігійного туризму.

Підходи до визначення релігійного туризму.

Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру.

Географія комерційно-ділового туризму.

Видова структура ділового туризму.

Класичні ділові поїздки та МІСЕ-поїздки.

Рекреаційне районування.

Основні принципи і головні аспекти рекреаційного районування.

Питання

1. Географія туризму як наука. Об'єкт, предмет, мета і основні завдання географії туризму. Зв'язок географії туризму з іншими науками.

2. Основні поняття дисципліни «Географія туризму».

3. Туристичні потоки. Географія туристичних потоків.

4. Туристичні потоки в Європейському мезорайоні (карта).

5. Туристичні потоки в Азійському мезорайоні (карта).

6. Туристичні потоки в Африканському мезорайоні (карта).

7. Туристичні потоки в Північноамериканському мезорайоні (карта).

8. Туристичні потоки в Південноамериканському мезорайоні (карта).

9. Розвиток туризму в Австралійсько-Океанійському рекреаційному районі.

10. Географія основних видів туризму: рекреаційний туризм

Географії туризму: туристичне країнознавство

Країнознавство як наукова дисципліна Європа.

Країнознавство як наукова дисципліна Азія.

Країнознавство як наукова дисципліна Австралія.

Країнознавство як наукова дисципліна Океанія.

Країнознавство як наукова дисципліна Америка

Країнознавство як наукова дисципліна Африка.

Країнознавство як наукова дисципліна Близький Схід.

Організація туризму: основи туризмознавства

Передумови та об'єктивні чинники розвитку туризму.

Основні поняття та визначення туризму.

Структура туризму.

Туризм як об'єкт наукового пізнання.
Періодизація розвитку туризму.
Основні віхи історії світового туризму.
Етапи розвитку туризму в Україні.
Формування системи гостинності.
Індустрія туризму та її структура.
Територіальна складова індустрії туризму.
Виробнича складова індустрії туризму.
Регуляторна складова індустрії туризму.
Суб'єкти туристичного ринку.
Механізм функціонування туристичного ринку.
Тур як специфічний продукт туристичного ринку.
Організація транспортного обслуговування в туризмі.
Організація послуг гостинності в туризмі.
Організація екскурсійної діяльності.
Організація туристсько-рекреаційних комплексів.

Організація туризму: організація туристичних подорожей

Загальні принципи планування та організації туристських маршрутів.
Етапи та методика розробки туристичних маршрутів.
Організація та планування туристських маршрутів активним способом пересування.
Особливості проходження туристських маршрутів.
Виникнення і розвиток туризму та краєзнавства.
Краєзнавство і туризм у системі навчально-виховної роботи освітніх закладів.
Підготовка до туристсько-краєзнавчої подорожі.
Організація місця відпочинку туристів.
Організація харчування та медичне забезпечення у подорожах.
Комплектування та самоврядування туристичної групи.
Організація комерційних туристських подорожей.
Особливості організації та проведення походів із різних видів туризму.
Організація послуг розміщення, харчування, перевезення та екскурсійного обслуговування.

Організація туризму: організація екскурсійної діяльності

Зародження екскурсійної діяльності на українських землях (друга половина XIX – початок XX ст.).
Екскурсійна діяльність в Україні в 20-30-х роках XX століття.

Екскурсія як засіб ідейно-політичного виховання в Радянській Україні.
Екскурсійна діяльність у сучасній Україні.
Організація діяльності з надання екскурсійних послуг у підприємствах сфери рекреації та туризму.
Основні поняття музеєзнавства.
Експозиційно-виставкова складова музейних екскурсій.
Природно-ресурсний потенціал екскурсійної діяльності в регіонах України.
Територіальні ринки екскурсійних послуг.
Засади правового регулювання екскурсійної діяльності в Україні.
Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування.

Організація туризму: організація анімаційної діяльності

Культурно-дозвіллева діяльність минулого і сучасності.
Культурно-дозвіллева діяльність минулого і сучасності.
Структура культурно-дозвіллевої діяльності сучасного світу.
Роль культурної політики у розвитку дозвілля.
Організація дозвілля як частина економічної діяльності.
Тенденції розвитку дозвілля в умовах глобальних взаємодій.
Розвиток дозвіллевої діяльності в сучасній Україні.
Основи організації анімаційної діяльності.
Організація анімаційних послуг в готелях і туристичних комплексах.
Організація ігрової та спортивної анімації.
Музична і танцювальна анімація.
Специфіка вербальної анімації.
Організація анімаційних шоу.
Свято як основа комплексної анімації.

Організації туризму: туropolерейтинг

Сутність туристичного продукту, його складові, класифікація.
Специфіка роботи туropolератора з постачальниками туристичних послуг.
Інформаційні технології туropolерейтингу.
Документальне оформлення туристичного продукту.
Підготовка персоналу до реалізації тур продукту.
Просування та продаж туристичного продукту.
Обслуговування споживачів туристичного продукту
Забезпечення безпеки і якості туристичного продукту.
Туристичні формальності.
Середовище міжнародного туropolерейтингу і тенденції його розвитку.

Організація готельного господарства

Історія розвитку світового готельного господарства.

Історія розвитку готельного господарства України. Нормативно-правове регулювання діяльності підприємств готельного господарства України.

Класифікація та типізація готелів й інших засобів розміщення готельного типу.

Архітектура та інтер'єр у готелі.

Функціональна організація приміщень підприємства готелю.

Організація приміщень нежитлової групи.

Організація приміщень житлової групи.

Теоретичні основи сервісної діяльності.

Організація роботи служби прийому і розміщення.

Організація та технологія бронювання послуг.

Організація роботи служби експлуатації номерного фонду та обслуговування.

Організація та технологія обслуговування в закладах ресторанного господарств при готелях.

Організація та технологія надання додаткових послуг в готелі.

Анімаційні послуги в готелях.

Організація продовольчого і матеріально-технічного постачання в готелі.

Організація та експлуатація інженерно-технічного оснащення готелю.

Управління безпекою готелю.

Експлуатаційна діяльність готелю.

Ціноутворення в готельному бізнесі.

Організація співпраці готелю з турфірмами.

Управління персоналом в готелі.

Організація ресторанного господарства

Основи організації роботи закладів ресторанного господарства.

Організація постачання закладів ресторанного господарства.

Організація роботи складського, тарного та транспортного господарства.

Основи організації виробництва продукції у закладах ресторанного господарства.

Рациональна організація праці у закладах ресторанного господарства.

Основи технологічного процесу обслуговування споживачів у закладах ресторанного господарства.

Характеристика матеріально-технічної бази для організації обслуговування споживачів у закладах ресторанного господарства.

Організація та моделювання процесу повсякденного обслуговування різних контингентів споживачів в закладах ресторанного господарства.

Організація та моделювання процесу повсякденного обслуговування певного контингенту споживачів в закладах ресторанного господарства.

Спеціальні форми обслуговування, які використовуються в закладах ресторанного господарства.

Маркетинг у туризмі

Суть маркетингу в готельному, курортному та туристичному сервісі.

Управління маркетингом в туризмі.

Туристичний продукт.

Ринок туристичних послуг.

Система маркетингових досліджень в туризмі.

Сегментація ринку в туризмі.

Цінова політика туристичних підприємств.

Маркетингова комунікаційна політика.

Маркетингова політика розподілу продукції.

Маркетингова збутова стратегія туристичних підприємств.

Менеджмент у туризмі

Теоретико-методологічні засади туристичного менеджменту.

Принципи та методи туристичного менеджменту.

Управлінські рішення в туристичному менеджменті.

Планування діяльності організацій туристичної індустрії.

Організація як об'єкт управління і функція менеджменту.

Мотиваційна функція менеджменту.

Контроль і координація діяльності організацій туристичної індустрії.

Особливості формування та розвитку інфраструктури туристичної індустрії.

Управління збутом туристського продукту.

Управління персоналом підприємств туристичної індустрії.

Технологія туристичної діяльності

Туризм як сфера діяльності.

Туристичний продукт.

Основні технологічні процеси туристичної діяльності.

Тур, як основний продукт туроператора.

Технологічний процес виробництва тур продукту.

Програмний туризм.

Інформаційні технології в туризмі.

Маркетингова стратегія туристичного підприємства.

Технологічний процес реалізації туристичного продукту.

Реклама в туризмі.

Документальне оформлення туристичної діяльності.

Споживання туристичних послуг.

Міжнародна співпраця та організації у туризмі.

Порядок проведення атестації та критерії оцінювання

1. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми підготовки фахівців за спеціальністю 242 Туризм, Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція, затверджена вченою радою 28 листопада 2019 р.), Порядку проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (додаток 5 до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в КПНУ (нова редакція) від 28.05.2020 р.).

2. Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

3. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

4. Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра, здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою університету.

5. Заклад вищої освіти на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на певному рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію. Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації скасовується закладом вищої освіти у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

6. Атестація здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання здійснюється дистанційно в синхронному режимі у формі відео конференції із забезпеченням гарантованої автентифікації здобувачів на платформі Moodle.

Під час проведення атестації має бути забезпечено:

- авторизований доступ до Moodle;
- можливість визначення часу початку і завершення доступу, тривалості виконання завдань;
- варіативність формування завдань контрольних заходів із використанням алгоритмів випадкового їх вибору.

Деканат природничо-економічного факультету доводить розклади роботи екзаменаційної комісії до відома голови та членів комісії, а також здобувачів вищої освіти через оприлюднення на вебсайті факультету.

У визначений термін (за 2 дні до початку екзамену / комплексного екзамену) деканом факультету до комісії має бути подано сканкопії:

- витягу з наказу про затвердження персонального складу екзаменаційної комісії зі спеціальності;

- розкладу роботи комісії, затвердженого першим проректором;
- наказу ректора про допуск до атестації здобувачів вищої освіти;
- зведеної відомості про виконання здобувачами навчального плану підготовки фахівців відповідної спеціальності й отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт, практик упродовж всього терміну навчання;
- залікових книжок здобувачів, допущених до атестації.

Для проведення державної атестації в усній формі кафедрою економіки підприємства розроблено і створено на платформі Moodle за допомогою типу діяльності «Тест» білети (з активованою опцією автоматичного вибору випадкового білета з бази для кожного здобувача вищої освіти).

Державний екзамен / комплексний екзамен проводиться в усній формі дистанційно в синхронному режимі у формі відео конференції із забезпеченням гарантованої автентифікації здобувачів за допомогою Google Meet (відповідно п. 1.8 Порядку).

Кафедра надсилає на корпоративну пошту здобувача покликання на відео конференцію, що дозволяє йому приєднатися. Одночасно здобувач у новій вкладці має автентифікуватися в Moodle, у курсі «Атестація» отримати білет, підготуватися, відповісти на питання білету та додаткові запитання від членів комісії.

Навчальним відділом вчасно та в повному обсязі створюються електронні версії бланків протоколів засідань екзаменаційної комісії для приймання екзамену, про присвоєння кваліфікації та надсилаються деканату факультету. Останній, у свою чергу, надає доступ секретарю екзаменаційної комісії до завантажених електронних версій бланків протоколів.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
підготовки фахівців першого(бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 242 Туризм**

Відповідно до вимог сучасної системи організації навчання результати складання державного екзамену є кількісно обумовлені. Загальна оцінка складається з арифметичної суми балів, отриманих за кожне питання. Білет містить 4 питання. За кожне відкрите питання передбачена максимальна кількість балів 25. Загальна оцінка становить 100 балів ($4 \times 25 = 100$).

Результати екзамену визначаються такими оцінками: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку (табл. 1).

Таблиця 1.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка з державного екзамену (захисту дипломного проекту (роботи))	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	10	відмінно
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	25	добре
75-81	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	30	
67-74	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	25	задовільно
60-66	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	10	
35-59	FX	Незадовільно (без можливості повторного складання)		незадовільно
34 і менше	F			

Оцінка «відмінно» – виставляється за таких умов:

- творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- вміння застосовувати найбільш оптимальні принципи й методи в конкретних ситуаціях;

- глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка «добре» – виставляється за таких умов:

- за наявності деяких непринципових помилок несуттєвого характеру у викладі відповіді;
- переважання логічних підходів перед творчими у відповіді на питання;
- не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень;
- вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка «задовільно» – виставляється за таких умов:

- репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- недостатня повнота викладення матеріалу, але при обов'язковому виконанні (можливо з несуттєвими помилками) тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач;
- поверхове знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- нечітке викладення матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при цьому;
- труднощі при практичному втіленні прийнятих рішень.

Оцінка «незадовільно» – виставляється за умов відсутності знань з більшої частини матеріалу, неправильне викладення відповідей.

Оцінки, одержані при складанні екзамену, апеляції не підлягають. У цьому випадку всі спірні питання вирішуються екзаменаційною комісією.

ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Згідно з «Порядком проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», затвердженого 29 травня 2020 року вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, проведення комплексного кваліфікаційного екзамену в усній формі здійснюється дистанційно в синхронному режимі у формі відеоконференції із забезпеченням гарантованої автентифікації здобувачів вищої освіти за допомогою Google Meet. Кафедра надсилає на корпоративну пошту здобувача вищої освіти покликання на відеоконференцію, що дозволяє приєднатися до неї. Здобувач вищої освіти в новій вкладці автентифікується в MOODLE, відкриває курс «Атестація», отримує білет та готує та відповідає на них. Екзаменаційна комісія обговорює оцінки відповідей здобувачів вищої освіти та повідомляє їх. Після закінчення атестації відеоконференція закінчується.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Географія туризму: географія туризму

1. Алексєєва Н. Ф., Сакун Л. М. Регіональні аспекти стратегії розвитку туристичної індустрії. Житомир, 2012.
2. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. Київ, 1997.
3. Доценко А. І. Географія туризму. Київ, 2020.
4. Кузик С. П. Географія туризму: навчальний посібник. Київ, 2011.
5. Любіщева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ, 2002.
6. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навчальний посібник. Київ, 2008.
7. Роїна О. М. Туристична діяльність: нормативна база. Київ, 2005.
8. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму: навчальний посібник. Ніжин, 2004.

Географії туризму: туристичне країнознавство

1. Атлас світу для всієї родини / О.В.Онищак - К.: ДНВП «Картографія», 2011. 208 с.
2. Вишневецька О.О., Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І. Туристичне країнознавство: підручник / Х.: ХНУ ім.В.Н.Каразіна, 2011. 594 с.
3. Генш К. Курорти мира / Константан Генш - М.: АСТ:Восток- Запад, 2007. 347 с.
4. Турова Д.Д. Туристське країнознавство: навч. посібник Д.Д.Турова, В.Д.Біляченко, М.О.Фролова - Запоріжжя, ШПС. 2009. 330 с.
5. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний довідник / І.Дахно К. МАЛА, 2004. 608 с.
6. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. 5-е вид. / І.Дубович К.: Знання, 2008. 839 с.
7. Масляк П.О. Країнознавство. 2-ге вид., виправ. / Петро Масляк К.: Знання, 2008. 292 с.
8. Романов А.А., Саакянц Р.Г. География туризма / А.Романов, Р.Саакянц- М.: Советский спорт, 2002.
9. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: навч. посібник / В.Ф.Семенов Херсон, Грінь Д.С., 2013. 392 с.
10. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу / Ігор Смаль - Ніжин: Вид- во НДУ ім.М.Гоголя, 2010. 336 с.
11. Стафійчук В.І. Рекреалогія. 2-е видання / Валентин Стафійчук К.:

Альтерпрес, 2008. 264 с.

Організація туризму: основи туризмознавства

1. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ, 2003.
2. Устименко Л.М., Афанасьєв І.Ю. Історія туризму: навчальний посібник. Київ, 2005.
3. Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху. Київ, 2008.
4. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії. Київ, 2009.
5. Винниченко І.І. Середовище турбізнесу. Київ, 2006.
6. Шуканова А.А. Туризмознавство. Полтава, 2019.
7. World Tourism Organization UNWTO [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/>
8. Подорож Україною [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://podorozh.info/index.php>

Організація туризму: організація туристичних подорожей

1. Мальська М.П., Бордун О.Ю. Організація та планування туристичних підприємств. Київ, 2017.
2. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. Київ, 2016.
3. Опря Б.О. Організація туристичних подорожей. Кам'янець-Подільський, 2021.
4. Грабовський Ю. А., Скалій Т. В., Скалій О. В. Спортивний туризм. Тернопіль, 2009.
5. Грицак Ю. П. Організація самодеятельного туризму. Харків, 2008.
6. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей. Київ, 2010.
7. Писаревський І. М., Тонкошкур М. В. Планування та організація туристських маршрутів. Харків, 2014.

Організація туризму: організація екскурсійної діяльності

- 1.Бабарицька В.К., Короткова А.Я., Малиновська О.Ю. Екскурсознавство і музеєзнавство. Навчальний посібник / В.К. Бабарицька, А.Я. Короткова, О.Ю. Малиновська – Київ: Альтерпрес, 2007 - 464 с.
- 2.Багрова Л.А., Подгородецкий П.Д. Физико-географические основы рекреационной географии / Л.А. Багрова, П.Д. Подгородецкий – Симферополь: СГУ, 2000 - 63 с.
- 3.Горбунов В.С. Туристичний ринок і тенденції його розвитку / Віктор Сергійович Горбунов - Москва: Юніті, 2007 - 257 с.
- 4.Долженко Г.П. Екскурсійна справа / Геннадій Петрович Долженко – Москва: ІКЦ «МарТ», 2005 – 272 с.
- 5.Ємельянов Б.В. Екскурсознавство. Навчальний посібник / Борис Васильович Ємельянов – Москва: Турист, 2005 – 216 с.
- 6.Закон України «Про туризм»: за станом на 25.01.2003 р. – Київ: офіційне Парламентське видавництво, 2003 – 20 с.
- 7.Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник / Ольга Олександрівна Любіцева – Київ: Альтепрес, 2003 – 104 с.
- 8.Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. НАН України. Інститут регіональних досліджень / Віктор Іванович Мацола – Львів: «Наукова думка», 2001. - 156 с.
- 9.Мироненко Н.С., Твердохлебов И.П. Рекреационная география / Николай Семенович Мироненко – Москва: МГУ, 1999. - 207с.
- 10.Смолій В.А. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / В.А. Смолій, В.К. Федорченко, В.І. Цибух – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2006. - 372 с.
- 11.Устименко Л.М., Афанасьєв І.Ю. Історія туризму. Навчальний посібник / Л.М. Устименко, І.Ю. Афанасьєв – Київ: Альтерпрес, 2008 – 320
- 12.Федорченко В. К., Дьорова Т. А., Смолій В. А. Історія туризму в Україні / В.К. Федорченко, Т.А. Дьорова, В.А. Смолій – Київ: Вища школа, 2002 – 195с.
- 13.Федорченко. В.К. Історія екскурсійної діяльності в Україні / В.К. Федорченко, О.М.Костюкова, Т.А. Дьорова, М.М. Олексійко – Київ: Кондор, 2004. – 164 с.

Організація туризму: організація анімаційної діяльності

1. Байлик С.І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посіб. / С.І. Байлик, О.М. Кравець. – Харків : ХАМГ, 2008. – 197 с.
2. Бочелюк В.Й. Дозвіллєзнавство : навч. посіб. / В.Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк. – К. : Центр навч. л-ри., 2006. – 208 с.
3. Ведмідь Н.І. Організація дозвілля туристів : навч. посіб. / Н.І. Ведмідь, С.В. Мельниченко. – К. : КНТЕУ, 2008. – 85 с.

4. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.
5. Войнов В. М. 1014 рухливих ігор та естафет у загальній системі фізичного виховання : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. М. Войнов, С. В. Войнов, П. О. Кандиба, С. О. Коваленко, В. В. Щириця; Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2014. – 419 с.
6. Волик Л. В. Підготовка майбутніх педагогів до анімаційної діяльності : монографія / Л. В. Волик; Полтав. нац. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка. – Полтава, 2011. – 275 с.
7. Килимистий С.М. Анімація в туризмі : навч. посіб. / С.М. Килимистий. – К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 188 с.
8. Кукліна Т. С. Організація анімаційних послуг : навч. посіб. / Т. С. Кукліна, І. В. Пущина, О. В. Осадча, О. М. Сердюк; Запоріж. нац. техн. ун-т, Ін-т упр. та права. – Запоріжжя : ЛПКС, 2009. – 212 с.
9. Петрова І.О. Дозвілля в зарубіжних країнах: Підручник. / І.О. Петрова. – К.: Кондор, 2005. – 408 с.
10. Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навчальний посібник. / В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2006. – 264 с.

Організації туризму: туроперейтинг

1. Закон України «Про туризм» (№ 325/95 від 15.09.1995 р.) // Відомості Верховної Ради України, № 31. С. 241.
2. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В.Ф. Кифяк. Чернівці: Книги-XXI, 2003. 300 с.
3. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: навч. посібник / М.П. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух. К.: Центр навч. літератури, 2004. 272с.
4. Проблеми географії та менеджменту туризму: монографія / кол. авт.: В.Г. Янкін, Г.І. Руденко та ін. Чернівці: Рута, 2006. 260 с.
5. Туроператорська та турагенська діяльність: правничі засади 6 навч. посібник / упоряд. С.Е. Баженова. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2012. 120 с.
6. Федак О. Турагенти: нюанси обліку і оподаткування / О. Федак // Дебет Кредет. К., 2008. – № 13. С. 51-56.
7. Чернобай А.І. Суб'єкти туроператорської та турагентської діяльності: сутність і класифікація / А.І. Чернобай, І.Я. Кулиняк. Львів: Політехніка, 2009. 230 с.
8. Шваб М. Міжнародні стандарти туристичних послуг: навч. посібник /

М. Шваб. Житомир: ЖДТУ, 2007. 196 с.

Організація готельного господарства

1. Готельна справа: Навчальний посібник / І. В. Левицька, Н. В. Онищук. К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т,. Вінниця, ПП «ТД«Едельвейс і К» 2015. 580 с.
2. Ковешніков В.С. Організація готельно – ресторанної справи: навчальний посібник / В.С. Ковешніков, М.П. Мальська, Х.Й. Роглев. К.: Кондор, 2015. 752с.
3. Круль Г.Я. Основи готельної справи : навчальний посібник / Г.Я. Круль. К. Центр учбової літератури, 2017. 368с.
4. Мальська, М. П. Організація готельного обслуговування: підручник / Марта Мальська, Ігор Пандяк, Юрій Занько; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. К.: Знання, 2011. 366с.
5. Організація готельного господарства: навчальний посібник / Ольга Головка [та ін.]. М-во освіти і науки України, Мукачівський державний університет. К.: Кондор, 2011. 408 с.
6. Організація готельного господарства: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної та заочної форм навчання / О. Коркуна, В. Холявка, А. Демічковський, О. Боратинський, О.Кулик, О. Піхур. Львів: Видавництво «Добра справа», 2019. 224 с.
7. Організація готельно-ресторанної справи : навч. посібник / за заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. Київ : Ліра-К, 2020. 484 с.
8. Організація готельного господарства: підручник / С.І. Байлик, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 329 с.
9. Основи готельно-ресторанної справи: навчальний посібник / Н. І. Данько, А. Ю. Парфіненко, П. О. Подлепіна, О. О. Вишнеvsька за заг. ред. А. Ю. Парфіненка]. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 288 с.
10. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту: Навч. Посібник / К.: Кондор, 2005. - 408 с
11. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник для вищих навчальних закладів. К.: «Альтепрес», 2009. 446 с.

Організація ресторанного господарства

1. ДСТУ 4281:2004 Заклади ресторанного господарства. Класифікація. (затв. Держспоживстандарт України від 01.07.04).
2. Правила роботи закладів (підприємств) громадського харчування (Наказ №

- 219 від 24. 07. 2002 р. Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України).
3. Рекомендовані норми технічного оснащення закладів громадського харчування: Наказ Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України від 03.01.2003 р., № 2.
 4. Черевко О.І. Збірник нормативних документів державного регулювання у сфері ресторанного бізнесу / О.І. Черевко, Л.П. Малюк, Е.В. Дейниченко. Х. : Фавор ЛТД, 2003. 440 с.
 5. Організація в ресторанному господарстві (виробництво): підручник/ О.Ю. Давидова, Н.В. Полстяна. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2017. 331с.
 6. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства: Підручник.: [для вищ. навч. закл.] / За ред. П'ятницької Н.О. 2-ге вид. перероб. та допов. К.: Центр учбової літератури, 2011. 584 с.
 7. Архіпов В. В. Організація виробництва на підприємствах ресторанного господарства : підручник / В. В. Архіпов. К. : Вища школа, 2008. 346 с.
 8. Архіпов В.В. Організація ресторанного господарства/ В.В. Архіпов. К.: Інокс, 2012. 280 с.

Маркетинг у туризмі

1. Будя О. П. Інноваційні напрямки розвитку маркетингу в сфері туризму і гостинності. Житомир: Зовнішня торгівля: право та економіка, 2012.
2. Експедиція Україною / Ukrainer [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrainer.net/uk/#>
3. Забалдіна Ю. Б. Типологія регіональних ринків туристичних послуг України. Київ, 2013.
4. Закон України „Про туризм” від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1995. №31.
5. Криховецький І.З. Методичні аспекти маркетингових досліджень у туризмі . «Агросвіт». 2011. № 4.
6. Ковальчук С. Ринок маркетингових комунікацій України: огляд та тенденції розвитку. Маркетинг в Україні. 2016. № 3.
7. Кудла Н.Є Маркетинг туристичних послуг: нав.пос. К.: Знання, 2011.
8. Мальська М.П. Маркетинг туризму: Підручник. Львів: Український бестселер, 2015.
9. Мальська М.П. Міжнародна маркетингова діяльність: Підручник. К. ЦУЛ, 2013.
10. Окландер М.А. Цифровий маркетинг – модель маркетингу ХХІ сторіччя : [монографія] / за ред. М.А. Окландера. Одеса : Астропринт, 2017.

11. Офіційний сайт Всесвітньої туристської організації [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.unwto.org/index_r.php.
12. Примак Т. О. Маркетингові аспекти просування послуг [Електронний ресурс]Режим доступу : http://www.nbuuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2008_633/84.pdf.
13. Правик Ю. М. Маркетинг туризму: підручник. Київ: Знання, 2011.
14. Сучасні тенденції розвитку та вдосконалення туристської діяльності в Україні в контексті концептуальних положень Глобального етичного кодексу туризму. Матеріали XII аспірантських читань. К. : КУТЕП, 2013.
15. Савицька Н.Л. Маркетинг у соціальних мережах: стратегії та інструменти на ринку B2C / Маркетинг і цифрові технології. 2017. № 1.
16. Смирнов І.Г. Виставковий маркетинг у туризмі. Географія та туризм. Вип. 4. 2010..
17. Черненко О. На шляху до пост-цифрового маркетингу в Україні: проблеми та завдання . Маркетинг в Україні. 2016. № 3.
18. Smyrnov I.G. Marketing mix of sustainable tourism: case of the National Nature Park «Synevyr» // In «A new vole of marketing and communication technologies in business and society: local and global aspects»: Monograph / Ed. By Y.S. Larina, O.O. Romanenko. – USA, St. Louis, Missouri: PH «Science & Innovation Center, Ltd», 2015. – P. 433-446.

Менеджмент у туризмі

1. Менеджмент туризму: навч. посіб. / І. Б. Андренко, О. М. Кравець, І. М. Писаревський ; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ, 2014. 402 с.
2. Організація готельного господарства: підруч. / С. І. Байлик, І. М. Писаревський ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 329 с.
4. Інформаційні системи і технології в туризмі : навч. посіб. [для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм»] / В. П. Гаврилов. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 168 с.
5. Організація готельного господарства : навч.-практ. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нейздомінов. К. : ФОП Гуляєва В.М., 2019. 204 с.
6. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. К. : Центр учбової літератури, 2013. 178 с.
7. Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності : навч. посіб. / С. С. Галасюк. Одеса : Астропринт, 2011. 234 с.

8. Страхування в туристичній діяльності : навч. посіб. : у 2 ч. / Андрій Голод, Юлія Феленчак. Львів : ЛДУФК, 2016. 156 с.
9. Розвиток транспортної інфраструктури України в умовах активізації міжнародного туризму : дис. канд. екон. н. : 08.00.02 / О. С. Карась. Тернопіль, 2012. 207 с.
10. Інформаційні технології та системи в туризмі : навч.- метод. комплекс (для студентів ВНЗ) / Т. Г. Купач. К., 2015. 95 с.
11. Планування туристичної діяльності : підруч. / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун ; Міністерство освіти і науки України. К. : Знання, 2010. 310 с. 233
12. Страхування для туристичних підприємств: навч. посіб. / Н. І. Машина. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
13. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні : монографія / О.А.Мельниченко, В. О. Шведун. Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2017.– 153 с.
14. Інфраструктура туризму : конспект лекцій / А. І. Невенченко. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. 95 с.
15. Організація готельного господарства: навч. посіб. для вузів / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка. 2010. 247 с.
16. Організація рекреаційних послуг : навч. посіб. / В. В. Величко ; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. –Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.
17. Організація туризму: підруч. / за заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. Тернопіль : ТНЕУ, 2017 448 с.
18. Організація готельного обслуговування : підруч. / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. К., 2011. 366 с.
19. Управління якістю в туризмі : конспект лекцій / З. Р. Шайхлісламов ; Харків. торгов.-економ. ін-т КНТЕУ. Х. : ХТЕІ, 2016. 206 с.
20. Верховна рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. Режим доступу : rada.gov.ua.
21. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://kodeksy.com.ua/pro_turizm/statja6.htm.
22. Государственная стратегия развития индустрии туризма Украины [Электронный ресурс] / Н. В. Максимюк // Наукові праці: Науково-методичний журнал. 2010. Т. 133. Вип. 120. «Економіка». С. 91–99. Режим доступу : http://tourlib.net/statti_tourism/maksimjuk2.htm.
23. Туристичний бізнес: теорія та практика [Електронний ресурс] / М. П. Мальська, В.В. Худо. Режим доступу: https://pidruchniki.com/12301002/turizm/efektivnist_investitsiynih_proektiv_turizmi.

24. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mtu.gov.ua>.
25. Туризм [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
26. Украинская туристическая информационная система [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.utis.com.ua.
27. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2011 [Electronic resource]. Access mode: <http://www.slideshare.net/mpsarros/the-travel-tourismcompetitiveness-report-2011-7201151>.

Технологія туристичної діяльності

1. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.
2. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с
3. Рудяк Ю., Кузнецов В., Клименко А. Усе про облік та організацію туристичної діяльності. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків.: Фактор, 2006. – 278 с.
4. Туристична діяльність. Нормативна база. / Роїна О.М. – К.: КНТ, 2005. – 448 с.
5. Уокер Дж.Р. Управление гостеприимством. Вводный курс: Учебник для студентов вузов / Джон Р. Уокер; Пер. с англ. [В.Н. Егорова]. – ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 880 с.
6. Уніфіковані технології готельних послуг: Навч. посіб. / За ред. проф. В.К. Федорченка; Л.Г. Лук'янова, Т.Т. Дорошенко, І.М. Мініч. – К.: Вища шк., 2001. – 237 с.
7. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: Навчальний посібник. – К.: Атака, 2006. – 264 с.